

trobo ab un home que es un dèspota y un tirà dins de la familia y un absolut dins de la societat, que predicant la llibertat de consciència vol atropellar las creencias dels altres, que predicant los drets del ciutadà vol matar los dels demés ab la dinamita, la guillotina ó la forca, que defensant l'amor lliure te empresonadas esposa, fillas ó germanas, en una paraula si la pràctica no correspón á la teoria, per mí, per més que per tothom sia un oràcul y un apóstol de la democràcia, del socialisme y comunisme, es un solemne farsant y mentider.

Quan lleigeixo periòdichs que avuy defensen lo que alir combatèren, plens de contradiccions y mentidas, en ma pensa no 's poden aturar los dicteris de lladres y criminals: lladres, perque roban los diners de sos subscriptors, y criminals, perque perverteixen las consciencias, portant lo dubte y la desconfiansa á las publicacions serias y formals.

Quan en setmanaris de las comarcas catalanas veig en sos programas que 's titulan defensors dels interessos morals y materials de la mateixa y están escrits en llengua forastera, no hi ha més, ni hi puch fer més, los tinch per farsants, mentiders y traydors á la terra, perque li roban la seva primera riquesa, que es la llengua.

Si parlo de regionalisme ab algú de aquets que no saben dir més que jay de nosaltres! jay de Catalunya si desgraciadament s' implantés aqueix sistema!, ab aqueix callo prompte, perque veig que es un tonto presumit, que, no havent llegit més que diaris de cinch céntims, castellanisats, no te ni 'l més petit coneixement de lo que es lo regionalisme; però si es d'aquells que desseguida portan á colació 'l terrible *separatisme* y las ilusions... y las utopias... y... etc. etc., encara que no 'l conegui penso desseguida: aquest

es ó vol esser empleat, es ó vol esser cacich, es dels de las distraccions, infiltracions y transferencias.

Quan sento un fill de Catalunya que renega dels drets y llibertats de la terra y que sempre parla en castellà, encara que aquest sia del que á Barcelona 'n diuen *de municipal*, á Girona *de la Devesa* y á Olot *de las voltas de ca'n Colom*, lo comparo ab los catalans descastats del temps de Feliph IV y ab los afrancesats del any vuyt.

Si en lo temple del Senyor sento las oracions y sermons en llengua forastera, sempre m' acut á la memoria la célebre frase de nostre digníssim arquebisbe Benet: «Vosaltres los prediqueu en *castellà* y ells se condemnan en *català*.»

Que hi voleu fer... Jo som aixis.

Jem.

LO DISCURS D' EN SILVELA.

Traducció lliure (?)

Senyors: «Experimento una emoció molt gran, los moments son molt crítics.» M' estimaria més no tenir de fer aquest acte. «Comensém una obra» que no s' ha de fer; anirém tirant tot lo temps que podrém lo mateix que avans y prou, fins que 'ns barallém y nos ne trèguin. «Siento una fé profunda», soch l' únich que gasto á Espanya aquest raríssim producte, jo que ara ni may he cregut en res.

«Precisa modificar las costums parlamentarias y politicas», ja veuen quinas eleccions m' han fet los cacichs; ara veurán quins escandols armarem á las Corts. De la politica florentina penso passar á la bisantina y continuar la d' aplessaments, al estil turch.